

ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 15^{ΗΣ} ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1976

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΝΙΚ. Κ. ΛΟΥΡΟΥ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ ΕΚΑΤΟΝ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΕΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΞΟΔΟΥ ΤΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ
ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Κ. ΝΙΚ. Κ. ΛΟΥΡΟΥ

“Όπως είναι γνωστό, ὁ Γεώργιος Δροσίνης κατ’ ἐντολὴν τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων ἔχει ἐκδόσει τὸ 1926 τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς πολιορκίας» πὸν μὲ ἐξαιρετικὴ ἀνταπόκριση εἶχε δημοσιευθεῖ στὴν ἐφημερίδα τοῦ Μεσολογγίου «Ἑλληνικὰ Χρονικὰ» ἀπὸ τὸν θαυμαστὸ ἐκεῖνο Ἑλβετὸ φιλέλληνα γιατρὸ Ἰωάννη Ἰάκωβο Μάγερ καὶ ἐκδότῃ τῆς ἐφημερίδας, πὸν μὲ τὴν ὥραία Ἑλληνίδα δευτέρα σύζυγό του καὶ τὶς δυὸ θυγατέρες του σκοτώθηκε στὴν ἔξοδο τῆς φρουρᾶς.

Ἡ περιγραφὴ τῆς πολιορκίας ἀρχίζει στὶς 11 Ἀπριλίου τοῦ 1825 καὶ ἀπὸτομα τελειώνει ὅταν στὶς 20 Φεβρουαρίου τοῦ 1826, δηλαδὴ 40 μέρες ἀκριβῶς πρὶν ἀπὸ τὴν ἔξοδο, μιὰ βόμβα κατέστρεψε τὸ τυπογραφεῖο πὸν εἶχε προσφέρει στὸ Μεσολόγγι ὁ συνταγματάρχης Στάνχοπ ἐκ μέρους τοῦ κομιτάτου τοῦ Λονδίνου.

Παρ’ ὅλη ὅμως αὐτὴ τὴν καταστροφὴν ὁ Μάγερ δὲν ἔπαυσε νὰ τροφοδοτεῖ τὴν ἱστορία.

Σὰν ἐπίλογος τῆς πολιορκίας μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθεῖ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μάγερ λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν ἔξοδο σὲ κάποιον ξένο φίλο του πὸν δημοσιεύθηκε στὸ «Φίλο τοῦ Νόμου στὴν Ὑδρα» στὶς 7 Ἰουλίου τοῦ 1826. Ἡ βαθύτατα συγκινητικὴ αὐτὴ ἐπιστολὴ εἶναι ἡ ἀκόλουθη :

«Τὰ βάσανα, τὰ ὁποῖα ὑπομένομεν, καὶ μία πληγὴ, τὴν ὁποῖαν ἔλαβα εἰς τοὺς ὤμους, δὲν μὲ ἐσνγχώρησαν μέχρι τοῦδε νὰ σᾶς διευθύνω τοὺς τελευταίους μου ἀσπασμούς. Κατηντήσαμεν εἰς τοιαύτην ἀνάγκην, ὥστε νὰ τρεφώμεθα ἀπὸ τὰ πλέον

ἀκάθαρτα ζῶα καὶ νὰ πάσχωμεν ὅλα τὰ φρικτὰ ἀποτελέσματα τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης. Ἡ νόσος αὐξάνει ἔτι μᾶλλον τὰς δεινοπαθείας, ὑπὸ τῶν ὁποίων θλιβόμεθα. Χίλιοι ἑπτακόσιοι τεσσαράκοντα τῶν ἀδελφῶν μας ἔτελεύτησαν καὶ περίπου τῶν ἑκατὸν χιλιάδων σφαῖραι κανονίων καὶ βόμβαι, ριπτόμεναι ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον, κατηδάφισαν τοὺς προμαχῶνας μας καὶ κατεκρήμνισαν τὰς οἰκίας μας. Τὸ δὲ ψῆχος μᾶς ἐνοχλεῖ ὑπερβολικῶς, καθότι εἴμεθα διόλου ἐστερημένοι ἀπὸ ξύλα τῆς φωτιᾶς.

Μὲ ὄλας τὰς στερήσεις ταύτας, εἶναι ἀξιοθαύμαστον θέαμα ὁ ἔνθερμος ζῆλος καὶ ἡ ἀφοσίωσις τῆς φρουρᾶς μας. Πόσοι γενναῖοι ἄνδρες μετ' ὀλίγας ἡμέρας δὲν θέλει εἶσθαι πλέον εἰμὴ σκιαί, κατηγοροῦσαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου εἰς τὸν ἀγῶνα, ὅστις εἶναι ὁ ἀγὼν τῆς θρησκείας.

Οἱ Ἄλβανοί, ὅσοι παρατήσαν τὰς σημαίας τοῦ Ρεσίτ πασσᾶ, ἠνώθησαν μετὰ τοῦ Ἰμπραήμ.

Ἐν ὀνόματι ὄλων τῶν ἐνταῦθα ἡρώων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ Νότης Μπότσαρης, ὁ Παπαδιαμαντόπουλος καὶ ἐγώ, ὅστις παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως ἐδιωρίσθην ἀρχηγὸς ἐνὸς στρατιωτικοῦ σώματος, σᾶς ἀναγγέλλω τὴν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὠρισμένην ἀπόφασίν μας διὰ νὰ ὑπερασπισθῶμεν καὶ τὴν ὑστέραν σπιθαμὴν τῆς γῆς τοῦ Μεσολογγίου καὶ νὰ συνενταφιασθῶμεν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς πόλεως, χωρὶς ν' ἀκούσωμεν πρότασιν τινα συνθήκης.

Ἡ τελευταία μας ὥρα ἤγγικεν. Ἡ ἱστορία θέλει μᾶς δικαιώσῃ καὶ οἱ μεταγενέστεροι θέλουσιν ἐλεεινολογήσῃ τὴν συμφορὰν μας. Ἐγὼ δὲ κανχῶμαι, διότι ἐντὸς ὀλίγου τὸ αἶμα ἐνὸς Ἑλβετοῦ, ἐνὸς ἀπογόνου τοῦ Γουλιέλμου Τέλλου, μέλλει νὰ συμμιχθῇ μὲ τὰ αἵματα τῶν ἡρώων τῆς Ἑλλάδος. Εἶθε νὰ μὴ χαθῇ μετ' ἐμοῦ τὸ διήγημα τῆς πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου, τὸ ὁποῖον συνέγραψα με τοιοῦτον σκοπὸν ἕκαμα διάφορα αὐτοῦ ἀντίγραφα. Φροντίσατε παρακαλῶ, κύριε, νὰ καταχωρισθῇ εἰς μερικὰς ἐφημερίδας ἢ παροῦσα ἐπιστολή μου».

Ἔτσι χάρη στίς φροντίδας τοῦ Μάγερ σώθηκε τὸ ἡμερολόγιον τῆς πολιορκίας σὰν μόνη αὐθεντικὴ περιγραφὴ. Καὶ ὁ Δροσίνης προσθέτει ὅτι «εὐλογημένη νὰ εἶναι ἡ Σαλώμη Μάγερ, τὸ γένος Staub, ἢ ὑποία ἐζήτησε τὴν διάζευξίν της ἀπὸ τὸ Μάγερ» καὶ τρισευλογημένος ὁ Γερμανὸς Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Φρειβούργου, ὁ ὁποῖος τὸν ἀπέβαλε. Ἄν δὲν συνέβαιναν τὰ δύο ταῦτα ἢ Ἑλβετία θὰ εἶχε ἓνα περισσότερον ἀγαθὸν οἰκογενειάρχην καὶ ἓνα περισσότερον ἰατρὸν ἢ φαρμακοποιόν. Ἀλλὰ τὸ Μεσολόγγι θὰ ἐστερεῖτο τὸν Πολύβιο τῆς πολιορκίας του καὶ τὸ αἶμα ἐνὸς ἀπογόνου τοῦ Γουλιέλμου Τέλλου, (κατὰ τὴν ἰδικήν του ἔκφραση) δὲν θὰ ἀνεμιγνύετο μὲ τὰ αἵματα τῶν ἡρώων τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ 150 χρόνια πού πέρασαν ἀπὸ τὴν ἔξοδο δὲν ἔπαυσαν νὰ ξαναθυμίζουσι τὴν παγκόσμια ἀπήχηση τῶν ἠρωϊκῶν γεγονότων.

Ἡ Ἀκαδημία τιμᾷ μὲ βαθεῖα εὐγνωμοσύνη τὴν μνήμη τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν γεγονότων.

Ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος ἀνέθεσε στὸν Ἀκαδημαϊκὸ κ. Γεώργιον Ἀθανασιάδην Νόβαν νὰ ἐκφωνήσῃ τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας.

ΔΟΞΑΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΞΟΔΟΥ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ ΝΟΒΑ

“

Στέκει ὁ Σουλιώτης ὁ καλὸς
παράμερα καὶ κλαίει.

— Ἔρμο τουφέκι σκοτεινὸ,
τί σ' ἔχω ἐγὼ στὸ χέρι;
ὁποῦ σὺ μοῦγινες βαρὺ
κι ὁ Ἀγαρηνὸς τὸ ξέρει; »

Μολονότι τὰ τουφέκια εἶχαν γίνῃ τόσο βαρῖα στὰ ἐξαντλημένα χέρια τῶν πεινασμένων πολεμιστῶν, οἱ ψυχῆς τους ἔμεναν ὀλόρθες, ἀκμαῖες, ἀνυπόταχτες.

Στὴν πρόταση τοῦ Ἱμπραήμ Πασᾶ νὰ τοῦ παραδώσουν τὸ Μεσολόγγι καὶ τὰ ὄπλα τους, οἱ Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι ἀπάντησαν μὲ τούτῃ τὴν περήφανη γραφή, πού θυμίζει τὴν ἀπάντηση τοῦ Παλαιολόγου στὸν Μωάμεθ καὶ πού ἐκφράζει τὴν προαιώνια, ἀναλλοίωτη καὶ ἀκαταδάμαστη ψυχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους.

Ἔγραφαν οἱ Μεσολογγίτες :

« Δὲν ἐλπίζαμε ποτὲ νὰ σᾶς ἀπεράσῃ μιὰ τέτοια φαντασία ὁποῦ ὀκτὼ χιλιάδες ἄρματα αἱματωμένα νὰ τὰ ζητήσετε νὰ σᾶς τὰ δώσωμε μὲ τὰ χέρια μας, τὰ ὁποῖα ἄρματα συμφωνοῦν μὲ τὴν ζωὴν. Ὅθεν, καθὼς βλέπομεν τὸν σκοπὸν σας καὶ τὴν ἀπόφασιν ὁποῦ ἔχομεν ἡμεῖς, θὰ γίνῃ ὅ,τι ἀποφάσισεν ὁ Θεός, τὸ ὁποῖον δὲν τὸ ἤξεύρετε οὔτε ἡ Ὑψηλότης σας οὔτε ἡμεῖς καὶ ἄς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ».

Καὶ ἀληθινὰ μόνον ὁ Θεὸς μοροῦσε νὰ ἐμπνεύσῃ τόσον ἀκαμπτη καρτεροφυχία, τόσον πρόφρονη ἐθελουσία !

Ἡ ὀλόχρονη σθεναρὴ ἄμυνα τῆς ἠρωϊκῆς Φρουρᾶς ἔφτασε στὸ ἀπόγειό της τὴ νύχτα τῆς 11 Ἀπριλίου 1826 μὲ τὴν κοσμοβόητη Ἔξοδο.

Τὴν διαδραματίσῃ τῆς ἐπικῆς τραγωδίας τοῦ Μεσολογγιοῦ ἐτοποθέτησεν